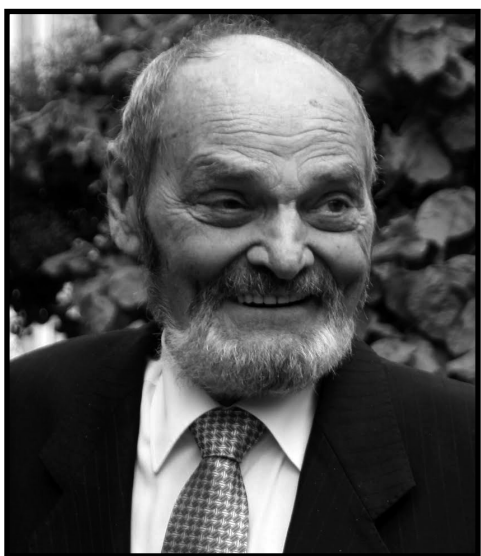

Dr. Bárányi Ferenc (1936–2016)

Románia volt egészségügyi minisztere

2016. december 8-án Budapesten elhunyt Dr. Bárányi Ferenc. A romániai magyarság egyik legmarkánsabb képviselőjét Temesvárott, 2017. január 10-én temették el.

Az embereket általában két nagy csoportra oszthatjuk: passzív (99%) és aktív személyiségekre (1%). Az aktív csoporthoz tartozók 99%-a a saját karrierizmusáért aktív, és a közösségi célokért – hogy az őt körülvevő emberi közösség boldogabban éljen – 1% harcol. Bárányi Ferenc az ilyen közösségi célokért harcoló aktív személyiség volt, már középiskolás korában, Marosvásárhelyen orvostanhallgatóként, majd gyógyszerítő orvosként és 1989-től aktív politikusként is. Ilyen személy tízezerből egy létezik, és ilyen egy volt Dr. Bárányi Ferenc.

Dr. Bárányi Ferenc Erdélyben, Nagyszentmiklóson született. Temesváron érettségizett és 1953-ban felvételt nyert a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet Általános Orvosi Karára.

Megpróbáltatás 1. A magyarországi 1956-os forradalom és szabadságharc megtorlásai Marosvásárhelyen nem azonnal következtek be. Miután Nagy Imrét 1958-ban kivégezték, a Román Kommunista Párt elérkezettnek látta az időt, hogy erőteljes megtorló lépéseket fogantasson az erdélyi magyarsággal szemben. A Kolozsvári Bolyai Tudományegyetem önállóságát 1959 tavaszán számolták fel. Ezt követte egy párt által levezényelt nagygyűlés Marosvásárhelyen, ahol magyar nemzetiségű tanárokat aláztak meg, távolítottak el az egyetemről, sőt Koródi Ferenc adjunktust 17 évi börtönbüntetésre ítélték. A diákság képviselői ellen is ámokfutásba kezdtek.

Az első hatalmas sokk Bárányi Ferencet a Román Kommunista Párt vezette társadalom részéről már egyetemista korában – VI. évesen – érte, amikor Andrásovszky rektor két évre eltiltotta az államvizsgától. Az intézet vezetősége az 1048/1959 számú határozatával (1959. április 29.) elrendelte: „Ellenséges megnyilvánulásuk miatt szankcionálja: *Bárányi Ferenc VI. ált. kari hallgató abszolválása után két évig nem állhat államvizsgára, és fenti időtartam alatt csak felcseri beosztásban dolgozhat.*” Ugyanezen határozatban több mint egy tucat egyetemi hallgatót exmatrikuláltak az egyetemről.

A rektori kitiltás után, 1959-ben Suceava tartományba került, egészségügyi asszisztensként dolgozott. Megnősült, feleségül vette László Ildikót. 1961-ben leállamvizsgázott és egy, a jugoszláv határ melletti faluban, Nerasolymoson lett orvos, a feleségével együtt. Hat év múlva versenyvizsgával bekerült Temesvárra, a városi kórházban lett aneszteziológus. Íme, ekkor hogyan fogadta őt a klinika professzora:

„– Maga kicsoda? Mit keres itt? – rivallt rá egy elhízott, vörös arcú ember.

– Én... Én vagyok az aneszteziológus szekundár az ön klinikáján...

– Mii?! Hát maga lett az első a versenyvizsgán, és nem az én... az én...

– Hát igen.

– Mi az, hogy hát igen?! Hány éves vagy?

– Huszonnyolc.

– Túl öreg. Pofátlanul elfoglald a helyét a náladnál értékesebb fiatalembernek. Szégyelld magad!”

Megpróbáltatás 2. Elkészítette a doktori disszertációját, de kellett hozzá a pártbizottság jóváhagyása. Bárányi Ferenc nem volt párttag, és a pártjóváhagyás megszerzéséről a következőket írta:

„Az oldalbejárat kapusfülkéjében egy jól táplált elvtársnő trónolt. Látszott, hogy lenézi a belépő civileket, nagyon felülről.

– Kezeit csókolom, elvtársnő, a másodtitkár elvtársához szeretnék menni.

– Nincs itt!

– Hol van?

– Terepen.

– És... és mikor jön vissza?

– Honnan tudjam? – és a nő elővett egy sonkás szendvicset.

Elmondtam, hogy orvos vagyok, doktorálni szeretnék stb.

– Akkor menjen a helyettes elvtárhoz – intett teli szájjal az elvtársnő.

Halkan bekopogtam. A magas, ősz hajú elvtárs mosolyogva nyújtott kezét:

– Jó szerencsét, doktor úr! (!!)

Maga nem ismer engem, én viszont ismerem magát. Az anyósomat kezelte. Nagyon jól kezelte. Meg is halt azóta. De jól kezelte. Mi a probléma?

– Szeretnék doktorálni, és kellene... – dadogtam, de a kedves helyettes elvtárs nem kérdezett semmit. Rászólt a titkárnőre, hogy írja meg a papírt, és kitartóan mosolygott. Pár perc múlva reszkető térdekkkel, az irattal a kezében botorkáltam ki a pártházból.”

Megpróbáltatás 3. Életének legnagyobb tragédiája 1979 októberében érte: a mai napig nem tisztázott körülmények között meghalt orvostanhallgató fia. Íme, hogyan írja le Bárányi Ferenc a tragédia utáni pillanatban a lelkiállapotát:

„Úristen! Megátkozlak! Ha vagy, légy jó, ha jó nem vagy, legalább légy igazságos! De ha vagy, rosszabb a gyilkosnál is! Hát mit vétettem én neked – vagy valakinek? Ezreket gyógyítottam, soha egyetlen ember halála nem terhelte a lelkiismeretemet. Hát miért? Miért büntetsz? Ha már büntetni akartál, hát öltél volna meg engem!” Ezt a tragédiát a család képtelen feldolgozni, annyira, hogy lánya (Ildikó) végleg kivándorol Magyarországra.

Megpróbáltatás 4. Temesváron 1989 decemberében véres események zajlottak. A titkosszolgálat emberei belélték a tömegbe. A temesvári véres események idején a feleségével mindketten a kórházban igyekeztek a sebesülteken segíteni. Bárányi Ferenc az erkélyen szólt a tömeghez, amely neki nem, de másoknak az életébe került.

Előrelépés 1. Természetesnek és magától értetődőnek tűnt, hogy a Bárányi-háznál – amely évtizedek óta gyülekezőhelye volt a temesvári magyarságnak – 1989. december 22-én az ő javaslatára az ott összegyűlt barátok létrehozták a Bánsági Magyar Demokrata Szövetséget. Kész tényként jelentették be a Bukarestben szervezkedő magyarok vezérének, Domokos Gézának, a Romániai Magyarok Demokratikus Szövetsége megválasztott elnökének.

Előrelépés 2. 1990-ben megválasztották Temes megyei képviselőnek, s utána még két teljes ciklusban képviselte a bánsági, illetve az erdélyi magyarság érdekeit. 1996. december 12. és 1998. június 24. között Románia egészségügyi minisztere volt. E nagyon jelentős funkciójáról önként mondott le, mert nem tudta megvalósítani elképzeléseit, ehhez az RMDSZ vezetőségétől nem kapott támogatást.

Előrelépés 3. Feleségével, dr. Bárányi Ildikóval együtt nagy szerepet játszott a Máltai Szeretetszolgálat romániai hálózatának kiépítésében. Ők voltak a temesvári fiók vezetői. Számos alkalommal meglátogattam őket Temesváron, és csak a maximális elismerés hangján nyilatkoz-

hatok az általuk megvalósított fantasztikus eredményekről, amelyeket az elesettek segélynyújtásában értek.

A romániai és hazai rendszerváltozások után szoros kapcsolatba kerültem a Bárányi családdal. Rendszeresen, aktívan vettek részt (írásokkal és előadásokkal) Budapesten az alulírott által szervezett *Emlékezzünk orvosainkra* sorozatnak a könyvbemutatóin. (Eddig 36 kötet jelent meg.)

1. ábra | Prof. Dr. Balogh Károly (Egyesült Államok), Prof. Dr. Vincze János (Budapest), Dr. Bárányi Ferenc (Temesvár)

Megpróbáltatás 5. Felesége – dr. Bárányi Ildikó, akit még orvostanhallgató korában ismert meg, és egy életen keresztül hűséges társa volt, úgy a szakmában, mint a közéletben – 2014-ben elhunyt.

Dr. Bárányi Ferenc számos könyvet írt: *Mindenki házi-orvosa, És akkor eljött Hippokratész, Égig érő kockakövek, Egyik nap olyan, mint a másik, Egyszemélyes örökkévalóság*.

Zárásként idézzük fel Bárányi Ferencnek az életvonaláról szóló monológját:

„... Engem senki sem kérdezett, hogy meg akarok-e születni vagy sem, és azt se, hogy mikor és hol? Egyszerűen csak jöttem. Hogy honnan, azt nem tudom, amint azt se, hogy hová fogok menni? Így van ez, a semmiből a semmibe, és ami között van, az a rövid idő – az egyszemélyes örökkévalóság. Ebbe kell belefértie a gyermekkor tétovázásától kezdve, az ifjúság útkeresésén át, a felnőttkori szakosodás gyötrelméig mindennek, ami az élet kiteljesedését jelenti. Ebben a tökéletesedés utáni hajszában derülnek ki emberi képességeink korlátai, és belátjuk, hogy nem mi vagyunk a világmindenség irányítói. De ez nem akadályozhat meg abban, hogy megpróbáljunk kitörni a körülmények kényszeréből, és útközben – a semmiből a semmibe – mind közelebb kerüljünk a teremthető lényegéhez.”

Vincze János dr.